

تغییرات جهان امروز چنان سریع و گاه غافل گیر کننده رخ می دهند که مدیریت و پاسخ به موقع به آنها نیازمند هوشیاری مداوم و برنامه ریزی مبتنی بر شواهد گذشته و تحلیل های آینده نگرانه است. ضمن تاکید بر تداوم سیاستهای موفق و تایید شده گذشته و جاری که صحت و کارآمدی آنها مبتنی بر شواهد و آمار و ارقام دقیق می باشد و با سیاستهای کلی نظام مقدس جمهوری اسلامی همخوانی دارند، در راستای افزایش کارایی و اثربخشی و استفاده بهینه از منابع مالی زیر بنایی و انسانی و در جهت اجرای سیاست ابلاغی مقام معظم رهبری در تامین سلامت آحاد مردم نیازمند تغییر در نگرش و پارادایم آموزش علوم پزشکی و تحول جامع در این بخش می باشد.

سیاست های آموزش عالی کشور مبتنی بر رهنمودهای مقام معظم رهبری در چارچوب سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغ شده بر اساس سیاستهای مذکور، نظام آموزش و پرورش نظامی است مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و ارتقای کیفی در حوزه های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی فراگیران با تأکید آموزش و پرورش بر پایه تربیت انسان های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلندهمت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت جو، آزادمنش، مسئولیت پذیر، قانون گرا، عدالت خواه، خردورز، خلاق، وطن دوست، ظلم ستیز، جمع گرا، خودباور و ایثارگر

در همین راستا، برنامه تحول در نظام آموزش پزشکی کشور با تبیین بسته های تحول و نوآوری آموزش پزشکی در دانشگاه های مختلف توسط معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی جناب آقای دکتر لاریجانی در قالب دوازده برنامه با تشکیل ده قطب علوم پزشکی مختلف تبیین و برای هر یک ماموریت های ویژه ای تعیین نموده و پیش نویس آن را ابلاغ فرموده اند. در این سیاست ها به مواردی همچون نهادینه سازی رویکرد آموزش پاسخگو در نظام سلامت، گسترش عدالت در آموزش عالی سلامت، توسعه دانش های نوین با تاکید بر حیطه های میان رشته ای و تمرکز بر علوم و فناوری های نوین، حضور در عرصه های آموزشی، منطقه ای و جهانی،

نهادینه سازی اخلاق حرفه ای و مهارت های ارتباطی و خلق ثروت دانش بنیان در عرصه آموزش عالی سلامت تاکید شده است.

در این سیاست کلان کشوری ده قطب در نظر گرفته شده که دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی در این قطب قرار گرفته است. ماموریت ویژه قطب دهم که شامل دانشگاه های علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی، ایران، بقیته ...، شاهد، ارتش و علوم بهزیستی و توانبخشی می شود، عبارتست از توسعه علوم توانبخشی.

سیاست های کلان و بسته های تعریف شده برای پاسخ به سیاست ها مذکور شامل:

ردیف	سیاستهای ۱۲ گانه آموزش	بسته های عملیاتی
۱	نهادینه سازی رویکرد آموزش پاسخگو در نظام سلامت	آموزش پاسخگو و عدالت محور
۲	گسترش عدالت در آموزش عالی سلامت	آینده نگاری و مرجعیت علمی آموزش پزشکی
۳	توسعه دانش های نوین با تأکید بر حیطه های میان رشته ای و تمرکز علوم و فناوری های نوین	حرکت به سمت دانشگاه های هزاره سوم
۴	حضور در عرصه های آموزشی منطقه ای و جهانی	توسعه برنامه های آموزش عالی سلامت
۵	شبکه سازی در نظام آموزش عالی سلامت	اعتلای اخلاق حرفه ای
۶	ساماندهی بیمارستانها و مراکز آموزشی درمانی	بین المللی سازی آموزش علوم پزشکی
۷	نهادینه سازی اخلاق حرفه ای	مجازی سازی در آموزش علوم پزشکی
۸	بهره مندی از فناوری های نوین در آموزش عالی سلامت	آمایش سرزمینی، تمرکز زدایی و توانمند سازی دانشگاهها
۹	ارتقای منابع انسانی بخش آموزش عالی سلامت	توسعه و ارتقای زیر ساختهای آموزش پزشکی
۱۰	تمرکز زدایی در نظام آموزش عالی سلامت	ارتقاء مرکز ملی سنجش و آزمون های علوم پزشکی
۱۱	خلق ثروت دانش بنیان در عرصه آموزش عالی سلامت	اعتبار بخشی موسسات و بیمارستانهای آموزشی
۱۲	تولید و بومی سازی شواهد معتبر علمی برای ارتقای آموزش عالی سلامت آموزش پژوهشی	

در همین راستا ماموریت های مشترک میان همه مناطق آمایشی به شرح ذیل تبیین و در قالب تفاهم نامه ابلاغ شده است:

ماموریت های مشترک میان همه مناطق آمایشی

- تلاش در جهت استقرار و فعال سازی دبیرخانه منطقه آمایشی با همکاری دانشگاههای علوم پزشکی مستقر در منطقه
- تلاش جهت ایجاد گفتمان تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی در سطح منطقه و دانشگاه ها با استفاده از کلیه ظرفیت های موجود اعم از سمینار ها ، نشست های علمی ، فضای مجازی و ...
- تدوین ترجمان بسته های تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی در سطح منطقه و دانشگاه ها
- بازنگری و تدوین برنامه های آموزشی (کوریکولوم ها) که از سوی معاونت تعیین و ارسال می گردد؛ با همکاری دانشگاههای علوم پزشکی مستقر در منطقه
- همکاری در اجرایی سازی و استقرار نظام تربیت نیروهای حد واسط و آموزش های مهارتی در سطح منطقه بر اساس ضوابط اعلامی از سوی معاونت در بستر دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در منطقه
- همکاری در گسترش محیطی آموزش عالی سلامت در منطقه بر اساس مصوبات شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی کشور
- اجرایی سازی مصوبات و بخشنامه های ارسالی از سوی شورای عالی اخلاق پزشکی و معاونت در سطح منطقه به منظور ترویج و توسعه زیر ساخت های اخلاق پزشکی و تعهد حرفه ای در مراکز آموزش عالی نظام سلامت
- تلاش جهت توسعه فعالیت های بین المللی در منطقه بر اساس نقشه آمایش بین الملل با همکاری کلیه دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در منطقه
- راه اندازی شبکه تبادلات علمی و برنامه های آموزشی مشترک با دانشگاه های معتبر جهان بر مبنای نقشه آمایش بین الملل آموزشی پزشکی با همکاری دانشگاه های منطقه آمایشی
- راه اندازی مرکز سنجش صلاحیت بالینی در منطقه بر اساس ضوابط و استاندارد های ابلاغی از سوی معاونت با همکاری این دانشگاه

- اجرای برنامه اعتبار بخشی موسسه ای دانشگاه های و دانشکده های علوم پزشکی مستقر در منطقه و با همکاری این دانشگاه
  - اجرای برنامه اعتبار بخشی موسسه ای مراکز آموزشی درمانی (بیمارستان ها) مستقر در منطقه با همکاری این دانشگاه
  - همکاری در اعتبار بخشی بین المللی دانشگاه ها و موسسات آموزشی علوم پزشکی مستقر در منطقه و با همکاری این دانشگاه
  - توسعه رشته ها و مقاطع تحصیلی علوم پزشکی بر اساس ظرفیتهای موجود در منطقه و طبق ضوابط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی و با همکاری کلیه دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در منطقه
  - توسعه آموزشهای تخصصی و فوق تخصصی در بیمارستان های آموزشی جامع زنان مستقر در منطقه در صورت وجود و یا تلاش در جهت راه اندازی آنها در منطقه با همکاری دانشگاه های علوم پزشکی مستقر در منطقه
  - حمایت از شرکت های دانش بنیان مستقر در منطقه در زمینه آموزش پزشکی
- در پاسخ به نیازهای برنامه مذکور دبیرخانه منطقه ۱۰ آمایشی در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تشکیل شده و به منظور ایجاد گفتمان تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی اولین نشست همگانی مدیران گروه های آموزشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی با حضور ریاست و معاونین و ۲۳ نفر از مدیران گروه های آموزشی دانشگاه به همراه مدیران ستادی حوزه معاونت آموزشی در مورخ ۹۴/۱۰/۱۴ برگزار و مقرر است علاوه بر تالار گفتگو در فضای مجازی مرکز مطالعات و توسعه آموزش بستر مناسب برای فعالیت در این خصوص را در دانشگاه فراهم نموده و برنامه اولیه خود برای دستیابی به ماموریت های مشترک را به شرح زیر تدوین اعلام نماید:
- ماموریت های ویژه قطب ۱۰ آمایشی، توسعه علوم توانبخشی با محوریت دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی است که مقرر است با همکاری دانشگاه های موجود در قطب ۱۰ برنامه تحول در نظام آموزش علوم توانبخشی تهیه و تنظیم و ارائه گردد.
- ماموریت های ویژه قطب ۱۰ توسعه علوم توانبخشی با محوریت دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی شامل:

- همکاری در تدوین، بازنگری، و توسعه کوریکولوم های آموزشی
- گسترش زیرساخت های لازم برای تربیت سرمایه انسانی مورد نیاز منطقه و کشور در این زمینه
- تلاش جهت تامین اعضای هیئت علمی و نیروهای متخصص مرتبط برای توسعه این حیطه
- شناسایی و جلب همکاری سایر مراکز و دانشگاه های علوم پزشکی کشور، دارای تجارب ارزشمند به منظور توسعه این حیطه

می باشد. به منظور انجام ماموریت های ویژه اقداماتی اولیه به شرح ذیل تنظیم گردیده است:

ماموریت اول شامل: همکاری در تدوین، بازنگری، و توسعه کوریکولوم های آموزشی

اقدامات انجام و پیش بینی شده به منظور دستیابی به اهداف ماموریت اول:

- برگزاری اولین نشست همگانی مدیران گروه های آموزشی با هیئت ریسه دانشگاه در مورخ ۱۴/۱۰/۹۴ جهت توجیه طرح تحول و جلب همکاری گروه های آموزشی دانشگاه
- تشکیل دبیرخانه برنامه تحول نظام آموزشی
- انتصاب مسئول مرجعیت علمی توانبخشی در برنامه تحول نظام آموزشی
- ابلاغ الزامات بازبینی کوریکولوم های آموزشی به گروه های توانبخشی
- گردآوری پروپوزال های برنامه بازنگری رشته مقاطع مختلف در گروه های آموزشی توانبخشی
- تبیین خط مشی همکاری های بین دانشگاهی در تدوین کوریکولوم ها
- تدوین جدول زمانبندی برنامه بازبینی کوریکولوم ها در گروه های آموزشی
- پیگیری تشکیل کمیته مشترک دانشگاه ها و بردهای توانبخشی در دانشگاه و بررسی ضرورت بازنگری رشته مقاطع مختلف

- تاکید بر خلاقیت، نوآوری، فناوری و کارآفرینی در کوریکولوم های جدید با محوریت روش های آموزش مبتنی بر حل مسئله و ارزشهای اخلاقی و انسانی در برنامه های جدید
- تلاش برای راه اندازی تالار گفتگو در فضای مجازی به منظور ایجاد گفتمان تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی
- تامین اعتبار لازم برای بازبینی برنامه های آموزشی در رشته های مختلف با همکاری سایر دانشگاه ها و وزارت بهداشت

– به منظور همکاری در تدوین، بازنگری، و توسعه کوریکولوم های آموزشی با تاکید بر همسویی کوریکولوم ها با نیازهای جامعه در حال و آینده در کلیه رشته ها و مقاطع علوم توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی به همراه سایر دانشگاه های علوم پزشکی کشور در نظر دارد بازبینی کلیه رشته مقاطع در حوزه توانبخشی در مقطع کارشناسی (با گذشت بیش از ۵ سال) کارشناسی ارشد (با گذشت بیش از ۴ سال) و دکتری (با گذشت بیش از ۳ سال) را مورد بازبینی قرار دهد.

ماموریت دوم شامل: گسترش زیرساخت های لازم برای تربیت سرمایه انسانی مورد نیاز منطقه و کشور در این زمینه

به منظور تحقیق این سیاست اقدامات اجرایی زیر پیش بین و اجرا خواهد شد:

- تشکیل کمیته ای مشترک از افراد معرفی شده از دانشگاه های قطب ده
- بررسی وضعیت آماری موجود از فارغ التحصیلان توانبخشی (شاغل و غیر شاغل)
- بررسی نیاز به کادر حرفه ای توانبخشی در کشور مبتنی بر برنامه ریزی آمایشی
- تقسیم وظیفه برای تربیت نیروهای تخصصی مورد نیاز هر استان
- بررسی ضرورت تاسیس دانشکده های توانبخشی و یا گروه های آموزش توانبخشی مورد نیاز در شهرها و استان های مختلف
- ارائه مجوز تاسیس رشته گروه های تخصصی توانبخشی مورد نیاز با همکاری وزارت مطبوع

- بررسی وضعیت توانبخشی در منطقه و امکان برقراری ارتباطات بین المللی برای تربیت نیروهای متخصص مورد نیاز و راه اندازی دانشکده و گروه های آموزشی مورد نیاز در سایر کشورها

ماموریت سوم شامل: تلاش جهت تامین اعضای هیئت علمی و نیروهای متخصص مرتبط برای توسعه این حیطه

- در راستای تحقق این سیاست اقدامات زیر پیش بینی می گردد:
- تشکیل کمیته تامین نیروی انسانی و بررسی تعداد اعضای هیئت علمی مورد نیاز هر گروه و دانشکده توانبخشی
- نیاز سنجی اعضای هیئت علمی مورد نیاز هر گروه و دانشکده توانبخشی
- تربیت اعضای هیئت علمی مورد نیاز برای استان های مختلف مبتنی بر برنامه ریزی آزمایشی
- برنامه ریزی توانمندسازی نیروی انسانی موجود از طریق آموزش مداوم و مدون و برنامه های فلوشیپ

ماموریت چهارم شامل: شناسایی و جلب همکاری سایر مراکز و دانشگاه های علوم پزشکی کشور، دارای تجارب ارزشمند به منظور توسعه این حیطه

- تشکیل کمیته همکاری بین دانشگاهی برای ایجاد بانک اطلاعات پرسنلی در حوزه توانبخشی و مدیریت اطلاعات پرسنلی
- بررسی وضعیت آماری نیروهای حرفه ای توانبخشی در هر استان
- ایجاد بانک اطلاعات پرسنل توانبخشی کشور
- مشارکت و همکاری با نظام و انجمن های علمی و حرفه ای توانبخشی در سراسر کشور

علاوه بر کمیته های فوق مرکز مطالعات و توسعه آموزش بایستی کمیته های فناوری و نوآوری در آموزش پزشکی، کمیته ترجمان دانش آموزش پزشکی، کمیته اخلاق در آموزش و Professionalism را ایجاد و برنامه جدول زمانبندی و لیست فعالیت ها و ماموریت های محوله را اعلام نماید.

- با عنایت به مصوبات جلسه مدیران مقرر شد کلیه کوریکولوم های رشته های توانبخشی در مقاطع مختلف با احتساب کارشناسی (با گذشت بیش از ۵ سال) کارشناسی ارشد (با گذشت بیش از ۴ سال) و دکتری (با گذشت بیش از ۳ سال) مورد بازبینی قرار گیرد. در همین راستا مقرر شد با تامین اعتبار لازم برای بازبینی برنامه های آموزشی در رشته های مختلف با همکاری سایر دانشگاه ها با تاکید بر نوآوری و فناوری مبتنی بر ارزشهای اخلاقی و انسانی از بهمن ماه سال جاری ارزیابی رشته های مورد نیاز برای بازبینی آغاز و با تشکیل کمیته های تخصصی در هر رشته با مدیریت مدیران گروه های مرتبط در دانشگاه و اعلام برنامه عملیاتی فرایند انجام کار آغاز گردد.
- به منظور تربیت نیروهای حدواسط و آموزش های مهارتی در سطح منطقه مقرر شد مدیران گروه های آموزشی با همکاری انجمن های علمی و حرفه ای مربوطه نیازسنجی آموزشی فارغ التحصیلان و افراد حرفه ای را انجام داده و مبتنی بر نیاز مستخرجه برنامه آموزش مداوم و مدون در قالب برنامه های کوتاه مدت و میان مدت تدوین و ابلاغ گردد. (به منظور موفقیت برنامه های مذکور و استفاده هرچه بیشتر با همکاری سازمان نظام پزشکی راهکاری ارائه گردد تا برنامه های مذکور جزء امتیازهای تمدید پروانه فعالیت افراد حرفه ای قرار بگیرد).
- به منظور گسترش محیطی آموزش عالی سلامت در حوزه توانبخشی مقرر شد گروه های آموزشی برنامه های آموزش همگانی با همکاری مساجد و مدارس منطقه را پیش بینی کرده و سرفصل آن را اعلام نمایند (از جمله آموزش های مراقبت از کمر و ...). و توسط معاونت آموزشی دانشگاه نیز برای ارتقای اعضای هیئت علمی امتیازات ویژه برای مشارکت در این بخش در نظر گرفته شود.
- به منظور ترویج و توسعه زیر ساخت های اخلاق پزشکی و تعهد حرفه ای در مراکز آموزش عالی مقرر شد علاوه بر اهمیت دادن به واحد اخلاق حرفه ای با ارتباط بیشتر با دفتر نهاد رهبری و مرکز هم اندیشی اساتید کارگاه های تخصصی در این خصوص ویژه اساتید بطور دوره ای در نظر گرفته شده و بطور سالانه گردهمایی هایی به منظور معرفی استاد و دانشجوی اخلاقی در گروه های مختلف برگزار شود.
- به منظور توسعه فعالیت های بین المللی در حوزه توانبخشی مقرر شد کلیه گروه های آموزشی فعالیت های علمی پژوهشی و سیستم آموزشی خود را به زبان انگلیسی ترجمه و در سایت دانشگاه قرار دهند. از آنجا که توان علمی و مقاطع تحصیلی دوره های توانبخشی کشور در منطقه خاورمیانه و کشورهای اطراف از

سطح بالایی برخوردار می باشد، می توان با تشکیل کمیته تخصصی جذب دانشجو با مشارکت دفتر روابط بین الملل وزارت بهداشت و همچنین اداره کل آموزش وزارت امور خارجه نسبت به تبلیغ و جذب دانشجو از طریق دفاتر فرهنگی ایران در سایر کشورها اقدام نمود. (در همین راستا تقویت توان علمی اساتید برای تدریس به زبان انگلیسی، پیش بینی امکانات اسکان دانشجویان و ... نیز می تواند در دستور کار قرار بگیرد). (جهت اجرایی شدن برنامه مذکور مقرر شد کمیته بین دانشگاهی به منظور معرفی فعالیت های انجام شده در گذشته، تبادل نظر در مورد بضاعت های موجود و نحوه همکاری در جذب دانشجو و استاد از خارج از کشور تشکیل گردد).

- به منظور تبادل علمی و برنامه های آموزشی مشترک با کشورهای توسعه یافته از طریق برقراری Joint Programs های آموزشی و پژوهشی مقرر شد گروه های آموزشی با عنایت به توان اساتید خود نسبت به شناسایی و معرفی اساتید برجسته بین المللی و دانشگاه های فعال در زمینه علوم توانبخشی بستر مناسب برای برقراری ارتباط را فراهم و دفتر بین الملل دانشگاه مسئولیت پیگیری و برقراری این ارتباط از طریق عقد قرارداد هی فی مابین برای تبادل استاد و شاگرد بین دانشگاه ها را فراهم نمایند. (تشکیل کمیته بین دانشگاهی به منظور معرفی فعالیت های انجام شده در گذشته، تبادل نظر در مورد بضاعت ها و نحوه همکاری در برقراری ارتباطات بین المللی با دانشگاه ها و اساتید برتر جهان در حوزه علوم توانبخشی)
- دانشگاه های منطقه ۱۰ با عنایت به توان علمی- اجرایی آمادگی لازم برای راه اندازی مرکز سنجش آموزش علوم توانبخشی را به وزارت مطبوع اعلام نمایند.
- مقرر شد دانشگاه های قطب ۱۰ با معرفی و به اشتراک توان علمی- اجرایی خود مرکز سنجش صلاحیت های بالینی را راه اندازی و از بضاعت های موجود در دانشگاه های قطب به نفع همه جامعه هدف بهره مند گردند. قرار شد دستورالعمل اجرایی فعالیت مذکور پس از تشکیل کمیته مربوطه با همکاری دانشگاه های قطب در دانشگاه تهران تدوین گردد.
- به منظور اعتبار بخشی برنامه های آموزشی در دانشگاه های قطب پیش بینی می شود با تشکیل کمیته اعتباربخشی در هر دانشگاه برنامه ارزیابی درونی انجام و برای ارزیابی بیرونی با تشکیل کمیته مرکزی به منظور تعیین هیات همگنان برای ارزیابی و ارزشیابی برنامه های آموزشی هر دانشگاه اقدام گردد. همچنین کمیته هایی درونی و بیرونی برای ارزیابی اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی در بیمارستان ها شکل گرفته

و زیر نظر کمیته ارزیابی دانشگاه فعالیت نمایند. همچنین با همکاری روابط بین الملل دانشگاه و وزارت می توان امکان انجام اریایی بیرونی و درونی برای موسسات آموزشی و درمانی کشورهای همسایه را به آنها اعلام نمود.

- به منظور آینده پژوهی در رشته های توانبخشی و نیاز جامعه فردا کمیته ای در دانشگاه با همکاری دانشگاه های قطب ۱۰ شکل و با نهایت به نیازهای بازار و جامعه فردا به تدوین برنامه های بین رشته ای مورد نیاز از جمله تلفیق فناوری و توانبخشی و ژنتیک و روانشناسی و ... پرداخت.
- به منظور حمایت از شرکت های دانش بنیان در حوزه آموزش از تشکیل چنین شرکت هایی که به تولید نرم افزارها و سخت افزارهای آموزشی می پردازد حمایت می گردد.

انتظارات از ستاد کشوری برنامه تحول آموزشی کشور

- ابلاغ رسمی مسئولیت توسعه علوم توانبخشی (اعم از سیاست گذاری و برنامه ریزی آمایش سرزمینی) در قطب ده کشوری به رییس دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- تعیین جایگاه حقوقی دانشگاه در قبال بردهای رشته های مختلف توانبخشی کشور برای جلوگیری از دوباره کاری و تداخل وظایف
- تامین اعتبار و تخصیص لازم برای انجام ماموریت های ویژه (از جمله بازبینی کوریکولوم رشته های مختلف توانبخشی در مقاطع مختلف)

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی امیدوار است با مدد الهی و همکاری کلیه دانشگاه های علوم پزشکی کشور بتواند در دستیابی به این اهداف گامی موثر بر داشته و این ماموریت را به انجام برساند.